

Stockholms Polisdistrikt
Kriminalavdelningen, KSN

Stockholm den 17 november 1988

Ang framställningen från polisstyrelsen i Stockholm om att rikspolisstyrelsen hos regeringen skall begära att undertecknad försätts i disponibilitet.

Såvitt jag har uppfattat saken inleddes på begäran av Stockholms polisstyrelse, 87-03-30, en "utredning" om ev. förekomst av högerextremism inom Stockholmspolisen eller om det inom Stockholmspolisen fanns enskilda polismän som kunde beskrivas som högerextremister.

I denna utredning, som påkallats av massmedia, närmare bestämt av två journalister, Ronald Niklasson och Lars Borgnäs, då verksamma i radioprogrammet kanalen, har jag varit föremål för särskild granskning.

Pint Ulf Abrahamson fick av polisstyrelsen i Stockholm i uppdrag att sammanställa en rapport. Sedan en speciell utredningsgrupp behandlat rapporten, beslöt polisstyrelsen i Stockholm vid ett sammanträde 1988-01-25 att tillskriva rikspolisstyrelsen med begäran att styrelsen underställer regeringen frågan om möjligheten att försätta mig i disponibilitet.

Utredningsgruppen, har såvitt jag erfarit, vidgått att pint Abrahamson, som enda underlag när han sammanställde rapporten i den del som berör mig, haft en utskrift av ett radioprogram som sändes i radioprogrammet kanalen 1987-11-24. Abrahamson har i en tidningsintervju i tidningen Aftonbladet i okt. månad 1988, uppgett att han av hänsyn till mig, inte hållit några eg. förhör i ärendet för att på så sätt inte framställa mig i en alltför dålig dager! Enligt andra uppgifter jag erhållit och innerligt hoppas är oriktiga, är att Abrahamson som övriga källor använt sig av uppgifter från kvälls- och rikspress, där mitt "ärende" i olika sammanhang relaterats.

Huruvida gruppen, med pint Abrahamsons rapport som underlag, själva genomfört några samtal/förhör eller genomfört någon annan utredning är för mig obekant.

I det material som överlämnats till mig från rikspolisstyrelsen, finns endast utskriften av radioprogrammet, en förklaring till omplacering av mig från ordningsavd. till kriminalavd, ett särskilt uttalande från polisledningen och facket, samt sammanträdesprotokoll från polisstyrelsen i Stockholm och länsstyrelsen i Stockholms län.

Jag anser det synnerligen tvivelaktigt ur rättssäkerhetssynpunkt, att såväl polisstyrelsen som länsstyrelsen, om så är fallet, endast haft ovan beskrivna material att tillgå som beslutsunderlag i ärendet.

Eftersom önskemålet tydligen är att till regeringen överlämna frågan om möjligheten att försätta mig i disponibilitet, en enligt min egen syn både ovanlig och förvånandsvärd påföljd, för som det påstås, ett klandervärt och omdömeslöst beteende, tycker jag mig åtminstone ha rätt att kräva en mera seriös undersökning av sakhöllandena.

Jag är mycket förvånad över att pint Abrahamson och den grupp polisstyrelsen tillsatt att "utreda" gjorda påståenden av massmedia, inte tagit kontakt med mig, pinsp Björneberg eller restauranginnehavarna på van der Lindeska valven. En sådan åtgärd, menar jag, skulle åtminstone i initialskedet av utredningen kunnat räta ut en del påståenden som jag anser vara helt absurda.

I mitt öppna brev till vice ordföranden i polisstyrelsen Roland Öhrn, vilken ingick i gruppen, har jag mycket klart redogjort för min personliga inställning i ärendet. Jag tog på ett tidigt stadium kontakt med den nytillträdde länspolismästaren Sven-Ake Hjälmsroth och redogjorde för honom både om telefonsamtalet till vakthavande befäl och om de herrmiddagar jag anordnade åren 1982-84. Dessa åtgärder uppfattar jag nu i efterhand som ganska verkningslösa, eftersom jag uppenbarligen inte blivit trodd.

Jag accepterade dessutom en inbjudan till ett sammanträde i polisstyrelsen våren 1987 och svarade då välvilligt på de frågor man ställde till mig. Under de få minuter jag fick till förfogande, ställdes endast en del frågor om herrmiddagarnas karaktär.

Inga frågor ställdes om ex. telefonsamtalet till vakthavande befäl den natt Olof Palme mördades.

Länspolismästare Sven-Ake Hjälmsroth, hade just innan jag kom in till polisstyrelsen, redogjort för om det förekommit några anteckningar i säkerhetspolisens register eller om det i övrigt fanns någon information att lämna om ev. förekomst av högerextremism i Stockholms polisdistrikt.

Jag tog per telefon kontakt med Hjälmsroth, då chef för säkerhetspolisen, och fick då efter mötet en försäkran från Hjälmsroth att inget ofördelaktigt funnits att delge polistyrelsen om herrmiddagarnas karaktär eller om min person i övrigt från säpos sida.

Jag har fått upplysningar om att säkerhetspolisen "nästlade sig in" på herrmiddagarna och hade, som det uppgivits i massmedia, ej funnit anledning registrera sammankomsterna eller funnit att de ur säkerhetssynpunkt varit värda att notera.

Jag anser det mycket anmärkningsvärt, att den grupp som utrett min del i högerextremistutredningen, i så hög grad verkar ha haft tilltro till kanalens journalister.

Det torde vara allom bekant att en del journalister kan förvrida sanningen till egenkännlighet och förändra en genomförd intervju på så sätt att det helt gagnar deras egna syften.

Jag måste fråga mig, om man någon gång inom gruppen ställt sig frågan om hur Ronald Niklasson och Lars Borgnäs rent personliga värderingar är om exempelvis polisen i stort.

Eftersom jag inte själv vet något om dessa journalister, kan jag inte heller ge något eget omdöme om dem. Jag vill dock påpeka, att om jag själv skulle blivit tillsatt att utreda något liknande, skulle vara mycket kritisk mot de uppgifter de presenterat och mycket noggrant kontrollerat uppgifterna.

Jag underkänner helt de båda journalisternas sätt att ägna sig åt debatten om "högerextremism bland poliser".

Om gruppen hade talat med mig personligen eller andra jag föreslagit enligt ovan, skulle gruppen bl. a. funnit att:

1. Herrmiddagarna aldrig var, som kanalen "avslöjat", av någon hemlig eller politisk käraktär. Jag beslutade dessutom själv, i egenskap av festarrangör, att upphöra med middagarna. Det var alltså inte, som det beskrivs i rapporten, att middagarna upphörde spontant p.g.a. visat ointresse.
2. Jag har aldrig talat med Lars Borgnäs.
3. Jag har aldrig närvarat i kanalens program.
4. Jag har talat med Ronald Niklasson vid fyra tillfällen per telefon både från min arbetsplats och min egen bostad.
5. Jag har aldrig till Niklasson sagt att jag jublande konstaterade "så dog den djävla fähunden Palme till slut". Detta är Niklassons egen "journalistiska" konstruktion.
6. Det är helt gripet ur luften att jag, som det påstås av samma journalist, ringde runt till kolleger och jublat över att Palme var död.
7. Jag fann det naturligt att få använda min egen telefon och tala med ett par av mina bästa vänner om det inträffade.

Att i övrigt kommentera ett enligt min egen uppfattning så dåligt journalistiskt arbete, anser jag vara helt överfödigt.

Det som påstås av Niklasson och Borgnäs bygger enligt min egen uppfattning på deras egna subjektiva värderingar där de flesta uppgifter är både felaktiga och obekräftade.

Att referera till anonyma källor och vad de uppgivit är mycket otillfredställande och helt oacceptabelt i ett ärende av det här slaget.

I rapporten har påståtts, att pinsp Björneberg, som tog emot samtalet mordnatten, funnit samtalet så anmärkningsvärt att han rapporterade det vidare till vaktdistrikschefen. Enligt vad jag själv erfarit, är Björneberg inte hörd om samtalet och de åtgärder han vidtog, vilket jag finner mycket anmärkningsvärt.

Jag har förstätt att både massmedia och politiker, sedan debatten uppstod om ev. förekomst av högerextremism inom Stockholmspolisen, utövat ett ganska stort tryck både på polisledningen och den arbetsgrupp som utarbetat rapporten. Mot bakgrund av alla skrivelser i ämnet och vad som påståtts om mig, är min egen idé, att det på så vis blivit mer och mer påkallat att uppvisa något slags resultat. Jag menar att ett sådant resultat mycket väl skulle kunna vara att begära att jag försätts i disponibilitet. Man skulle därmed kunna hoppas på att både massmedia och politiker är tillfredställda och att både polisledningen och poliser i Stockholms polisdistrikt får den arbetsro alla så väl behöver.

För att, som jag uppfattat det, ställa mig i en ytterligare dålig dager, menar jag att gruppen helt i onödan i rapporten, även känt sig tvingade att nämna att jag utpekats som ansvarig för ett anonymt telefonsamtal till Drottningholms Slott, där nedsättande omdömen bl.a. fällts om Hans Majestät Konungen. I rättvisans namn skriver gruppen visserligen i rapporten att det kunde fastslås att den anonyma rösten inte tillhörde mig. Det visade sig nämligen att jag var helt oskyldig.

Jag måste fråga mig varför i hela fridens namn man nämnt detta i rapporten.

Min inställning till kvinnliga poliser har jag vid flera olika tillfällen redogjort för utan att man velat lyssna. Min "negativa syn" på kvinnliga poliser var det officiella skälet till att omplacera mig från ordningsavd. till krim.avd. 1984. De som känner mig och tjänstgjorde vid Norrmalmspolisen vid den tidpunkten, menar jag mycket väl känner till den rätta anledningen. Att redogöra för detta anser jag ej vara relevant i det här ärendet.

--Jag vill påpeka att jag aldrig varit organiserad eller medlem i något politiskt parti.

--Jag anser mig ha en klart borgerlig livssyn och vägrar acceptera att bli kallad högerextremist, fascist eller nazist.

--Jag har inte, såvitt jag vet, begått några egentliga misstag i tjänsten.

--Jag är inte anmäld till JO eller JÄMO.

--Det finns inga indikationer på, såvitt jag vet, att jag skulle blandat politik i min tjänsteutövning.

--Jag är aldrig anmäld för misshandel i tjänsten eller behövt skämmas för mina vitsord.

--Till detta kan läggas att jag varit anställd som polis i över 20 år.

Mot detta ställs att det övervägs, att till regeringen via RPS, överlämna frågan att försätta mig i disponibilitet.

Jag anser att hela frågan blivit av klar politisk karaktär och godkänner inte på några villkor att jag i något fall uppvisat ett så dåligt omdöme eller klandervärt beteende att försättande i disponibilitet skulle bli följden.

Jag kommer inte att ändra min högst personliga inställning om Olof Palme som person eller den politik han gav uttal för. Mina försök att till utredningsgruppen, polisledningen och pressen att förklara mitt avståndstagande till mordet som företeelse har varit fruktlösa. Min mening har heller aldrig varit, att i egenskap av polisman, till pressen deklarerar mina högst personliga åsikter. Tydligen har andra personer varit behjälpliga med detta utan att först tala med mig. Vad som är sant eller osant om vad som påstås om mig, har man enligt min uppfattning helt överlätit till kanalens journalister att bedöma.

I polistidningen 1/87, har jag förklarat att jag tycker det är bra att man öppet diskuterar olika företeelser inom polisen. Givetvis även vad som blivit fallet om olika ytterlighetsgrupper. Detta för att skapa förtroende mellan polis och allmänhet.

Min personliga syn på telefonsamtalet till pinsp Björneberg, är att jag fann det helt naturligt att ringa min forna arbetsplats för att få korrekt information. Jag såg samtalet mellan mig och pinsp Björneberg, som varade under högst en minut, som rent kollegialt och ser mig tvingad att lägga hela skulden på VDC 1 som enligt obekräftade uppgifter meddelade pressen min identitet.

En bieffekt av att min identitet blev känd och den s.k. rapportens slutprodukt samt vissa politikernas välvilja att tala med pressen under utredningens gång, har bl.a. utmynnat i att jag blivit direkt ihopkopplad med mordet på Olof Palme, blivit stämplad som högerextremist, fascist och t.o.m. nazist.

Detta har i sin tur gjort att jag fått mottaga ett par mordhot i brevform och fått beställa hemligt telefonnummer för min familjs skull. Ordföranden i polisstyrelsen och vice ordföranden, har vid skilda tillfällen både i radio och tv, föregripit utredningen och förklarat för svenska folket och regionalt i ABC, att jag är behäftad med ett i särklass dåligt omdöme och därför borde avskedas eller försättas i disponibilitet.

Dessa uttalanden har gjort att pressen tryckte stora artiklar med bild utformade på så vis att både min personliga omgivning och flera kolleger fick den uppfattningen att jag redan försatts i disponibilitet. Många tror alltså pga den genomslagskraft pressen har, att jag i nuläget är avsatt.

Detta har givetvis jag och min fru, med två barn i tonåren, samt mina vänner och kolleger, inte uppfattat särskilt positivt. Eftersom mitt namn är ovanligt, behöver jag inte förklara närmare på vilket sätt min fru och mina barn har blivit utsatta för olika slags påfrestningar.

Om regeringen skulle anse det nödvändigt, med hänsyn till rikets säkerhet, att skilja mig från min tjänst genom att försätta mig i disponibilitet, anser jag att man då lyckats med att utföra ett i särklass väl utstuderat justitiemord.

Såvitt jag vet, är både åsiktsfrihet och mötesfrihet grundlagsskyddat i vårt land. Jag har med denna skrivelse försökt att på ett så bra sätt som möjligt beskriva hur jag ser på ärendet ur min egen synvinkel.

I normala fall har en utredare, även om man i det här speciella fallet valt att benämna slutresultatet en rapport, att beakta både RB och FUK.

Det är för mig mycket anmärkningsvärt att dessa båda institut, i mitt speciella fall, helt satts ur spel. Min egen erfarenhet är att det regelmässigt åligger undersökaren att söka allt material som kan tala såväl för som emot vederbörande och när detta material finnes, slutligen göra en objektiv bedömning. I mitt fall anser jag man underlåtit att göra en sådan bedömning.

Jag vill slutligen betona, att kanalens program eller rapportering om s.k. högerextremism inom Stockholmspolisen, i mycket hög grad skadat mig och min familj och dessutom gjort att flera andra kolleger känt sig utpekade.

Jag överlämnar därmed ärendet till rikspolisstyrelsen för fortsatt handläggning.

Stockholm som ovan.

Stellan Akebring, kriminalinspektör